



Wydaje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Warszawa, Widok 10 (parter)

### Biura turystyczne P.T.K.

Na posiedzeniu Zarządu Głównego P.T.K. pod przewodnictwem Prezesa Z. Beczkowicza w dniu 21 czerwca 1946 roku po dokładnym rozważeniu sprawy przystosowania prac P.T.K. do potrzeb chwili bieżącej przyjęto wniosek o wezwaniu Zarządów Oddziałów P.T.K. na terenie całej Polski do zorganizowania w każdym ośrodku Biur Turystycznych P.T.K.

Niniejszą instrukcję w Biuletynie Nr. 5 P.T.K. należy postrzekać jako obowiązujący okólnik, który winien być przedyskutowany na posiedzeniach Zarządów wszystkich Oddziałów P.T.K., a decyzja Zarządów Oddziałów w tej sprawie winna być zakomunikowana Zarządowi Głównemu P.T.K. na piśmie do dnia 1 września 1946.

Meritum sprawy przedstawia się w sposób następujący:

Istnienie Oddziału P.T.K. w jakiejś miejscowości świadczy o tym, że działa tu komórka społeczna, która skupia grono osób rozmiłowanych w krajoznawstwie, organizujących wycieczki, gromadzących materiały krajoznawczo-turystyczne, opiekujących się wartościowymi ze względów krajoznawczych obiektami, ułatwiających innym uprawianie prac krajoznawczo-turystycznych.

Oddział nie może się zasklepić w ciasnym gronie swoich członków, musi wyjść naprzeciw potrzebom życia, działać nie tylko dla siebie, ale i dla szerokich mas społeczeństwa. O tym, że w danej miejscowości istnieje Oddział P.T.K. muszą wiedzieć wszyscy w danym rejonie.

Dlatego też zarówno na dworcu kolejowym, w magistracie, w ważniejszych urzędach, na rynku winna znaleźć się tablica, informująca, że w danej miejscowości działa Oddział P.T.K. Wskazany adres winien skierowywać zainteresowanych bądź do czynnego lokalu P.T.K., bądź do upoważnionego delegata, który w określonych godzinach, możliwie wygodnych dla turystów, udzielić może niezbędnych informacji zgłaszającym się interesantom.

W dużych ośrodkach może istnieć Biuro Turystyczne P.T.K., działające w dostępnym lokalu w dogodnych godzinach i obsługiwane przez specjalnie dla tych prac powołanego funkcjonariusza (funkcjonariuszy). W małych ośrodkach rolę tę spełniać może wybrany przedstawiciel P.T.K. pracujący np. w magistracie, aptece, szkole czy na innym stanowisku. Chodzi o to, by zgłaszający się interesant nie trafił na pustkę. W oznaczonym punkcie zawsze się winien znaleźć ktoś, kto na miejscu choćby ogólnie obsłużył interesanta. Nawet w wypadku nieobecności naszego przedstawiciela znaleźć się na miejscu może ktoś, kto jest w sprawach dobrze poinformowany i może udzielić niezbędnych wyjaśnień (np. zastępca przedstawiciela, żona, nawet woźny).

W zasadzie Biuro Turystyczne P.T.K. winno posiadać:

- do dyspozycji przewodników po mieście (płatnych, bezpłatnych),
  - drukowane informatory, ulotki, prospekty,
  - własne samochody, bądź też być w umówionym kontakcie z wybranym przedsiębiorstwem samochodowym.
- Biura udzielają wszelkich informacji, dotyczących krajo-

znawstwa i turystyki w danym rejonie i w Polsce (ustnie i na piśmie), posiadają aktualne rozkłady jazdy, gospodarują własnymi schroniskami, są w kontakcie z hotelami, schroniskami innych instytucji, jadalniami, oraz innymi organami, obsługującymi turystykę. Biura ułatwiają zorganizowanie i przeprowadzenie wycieczek własnych i zgłoszonych.

Stale w dyspozycji Biura (lub przedstawiciela, Delegata) znajdują się:

a) Aktualny dla danej miejscowości rozkład jazdy z wykazem połączeń na stacjach węzłowych, rozkład jazdy autobusów, tramwajów, statków i innych środków lokomocji, ważnych dla turysty, przebywającego w danej miejscowości. Rozkład ten winien być uproszczony, specjalnie opracowany dla każdego punktu, winien być jasny, przejrzysty, dostępny dla każdego interesanta.

b) plan miasta i okolic.

c) informator krajoznawczy na piśmie. Jeżeli jest to gotowa broszurka, winna być ona stale aktualizowana. Oddział winien opracować i wydać choćby na powielaczu druczek (płatny), zawierający skrót wiadomości o mieście, jego zabytkach, trasach wycieczkowych okolicy, ich zabytkach, tak, aby przygodny krajoznawca z druczkiem w ręku nawet bez przewodnika mógł dać sobie radę z poznanie najważniejszych obiektów. Z egzemplarzem tak opracowanych informatorów krajoznawczych winny być nadesłane do Zarządu Głównego P.T.K. z podaniem ich ceny.

d) prospekty uzdrowisk (Wydano już: Uzdrowiska Dolnośląskie, Uzdrowiska Nadmorskie. Otrzymać je można w biurach Orbisu).

e) dawne ilustrowane wydawnictwa Ministerstwa Komunikacji o poszczególnych miastach i regionach. Należy je starannie gromadzić od członków, którzy potrafili je w czasie wojny uchronić od zniszczenia.

f) Inne wydawnictwa przewodnikowe.

g) Mapę komunikacyjną Polski, mapę fizyczną województwa i Polski.

h) Pocztówki i fotografie danej miejscowości i okolic, oraz wszystkich ważniejszych miejscowości Polski (gromadzić je w czasie wycieczek).

i) Wycinki prasowe, interesujące krajoznawstwo.

j) Inne materiały niezbędne dla obsługi krajoznawstwa i turystyki.

Dobrym środkiem propagandy turystyki i krajoznawstwa jest umieszczenie np. na rynku dużej trwałej tablicy z plastycznym planem miasta, uwydatniającym godne zwiedzania punkty. Inna tablica może uwydatniać plan okolic z trasami wycieczek Firma P.T.K., adres Biura — winny być na tablicy wyraźnie oznaczone.

Czynności Biura są w zasadzie płatne. Biuro winno być samowystarczalne pod względem finansowym. Zyski Biura winny przechodzić do kasy Oddziału PTK na cele ogólne. Budżet Biura opracowany jest oddzielnie i załączany bywa do budżetu ogólnego Oddziału P.T.K.

Co pragniemy osiągnąć przez rozprowadzenie sieci Biur Turystycznych?

Pragniemy się stać użytecznymi w szerokim tego słowa znaczeniu, pragniemy spopularyzować P.T.K. w najszerszych masach. Przy Zarządzie Oddziału pracują zwykle różne komórki fachowe, specjalne, przygotowujące różnorodne materiały krajoznawcze. Biuro Turystyczne P.T.K. będzie te materiały wykorzystywać dla potrzeb szerszego ogółu. Musimy w tym kierunku rozszerzyć poważnie zakres swoich prac, a upoważnia nas do tego Statut P.T.K.

Zarządowi Głównemu jest rzeczą wiadomą, że w różnych ośrodkach istnieją podobne placówki nie związane organizacyjnie z P.T.K. Placówki te pragną połączyć się z P.T.K. bądź ściśle z nami współpracować. Praktyczne rozwiązanie tych spraw należałoby opracować na miejscu i wnioski konkretne przedstawiać Zarządowi Głównemu do aprobaty.

Czuwanie nad pracami Biura należy powierzyć jednemu do trzech członków Zarządu Oddziału P.T.K. Może z nich powstać specjalna Komisja, która nadawałaby Biurom właściwy kierunek i zwalniała Zarząd, powołany do szerszej działalności — od załatwiania bardzo ważnych, jednak nieraz drobnych spraw natury gospodarczej. Sprawa Biura Turystycznego Oddziału jest bardzo ważna. Nie może jednak przysłać Zarządowi Oddziału całokształtu spraw, stojących przed P.T.K.

Międzyorganizacyjna konferencja turystyczna w Postominie uchwaliła wniosek wzywający Zarząd P.T.K., aby wszędzie tam, gdzie nie ma Oddziału P.T.K., a interesujące na miejscu obiekty ściągają turystów, powołano Delegatów P.T.K.

Przychylając się do powyższego wniosku prosimy Zarządy Oddziałów o wskazywanie odpowiednich kandydatów, którzy jako Delegaci P.T.K. pełniliby na miejscu te funkcje, jakie przewiduje się dla Delegatów w Statucie, w szczególności zaś w niniejszej Instrukcji dla Biur Turystycznych P.T.K. (w małych ośrodkach).

### Okólnik Min. Komunikacji w sprawie P.T.K.

Z wydatnym sukurem dla działalności Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego przyszło Ministerstwo Komunikacji, które z datą 19 czerwca 1946 roku l. dz. I 5/41/8/46 wydało do Ob. Wojewodów okólnik następującej treści:

„Ministerstwo Komunikacji przystępuje w najbliższym czasie do uruchomienia szeregu schronisk turystycznych poniemieckich, które przejęte zostały na własność Państwa. Nie posiadając odpowiedniego aparatu administracyjnego, ani personelu, Ministerstwo nie może bezpośrednio eksploatować tych schronisk. Dlatego też koniecznym jest przekazanie gospodarki w tych schroniskach organizacji społecznej grupującej turystów czynnych, która by dawała gwarancję, że będzie przestrzegala w swej akcji ideowego poziomu, zgodnego z celami schronisk i posiada już doświadczenie w tej dziedzinie.

Organizacją taką z tytułu swego statutu i kilkudziesięcioletniego dorobku jest Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, którego działalność jest popierana przez władze państwowe w drodze subwencji na cele organizacyjne, gospodarki terenowej i wydawnicze.

Ze względu na ważność i pilność sprawy przekazania temu stowarzyszeniu gospodarki turystycznej w terenie i oddania w administrację schronisk, Ministerstwo prosi Obywatela Wojewodę o polecenie referentowi turystycznemu, ażeby niezwłocznie i z całą energią przystąpił w porozumieniu z odpowiednimi czynnikami społecznymi do inicjowania zakładania Oddziałów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w ważniejszych miastach i ośrodkach turystycznych, do współdziałania w ich organizowaniu i ażeby stale z zarządami tych oddziałów utrzymywał ścisły kontakt i wydatną współpracę.

Ze względu na wagę i pilność sprawy, Ministerstwo prosi ażeby Obywatel Wojewoda zechciał osobiście zaopiekować się tą akcją i poparł ją całym swym autorytetem.”

DYREKTOR

(—) K. Zabłocki

W związku z powyższym okólnikiem Zarząd Główny zwrócił się do wszystkich Oddziałów P.T.K. działających w ośrodkach wojewódzkich, aby Zarządy tych Oddziałów nawiązały osobisty kontakt z Ob. Wojewodami, zgłosiły swą współpracę przy tworzeniu nowych Oddziałów, wskazując bądź najważniejsze punkty, bądź odpowiednich kandydatów na organizatorów Oddziałów, oraz służąc czynną pomocą we wszelkich poczynaniach, mających na celu wzmoczenie działalności Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w terenie.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji jest wyrazem zaufania, jakie władze państwowe żywią w stosunku do naszej organizacji. Z drugiej zaś strony okólnik ten nakłada na nas poważne obowiązki, którym musimy sprostać.

Wierzymy, że obowiązkom tym sprostamy.

### Konferencja w Jeleniej Górze.

Z inicjatywy Ministerstwa Komunikacji w dniach od 7 do 9 lipca b.r. odbyła się w Jeleniej Górze konferencja w sprawie schronisk górskich oraz górskiej turystyki. Początkowo Ministerstwo przewidywało w tym terminie konferencję — ankietę w sprawach turystyki górskiej przy udziale około 100 osób. Ze względu na trwające ferie postanowiono zwołać nieliczną konferencję wstępną dla omówienia spraw nie cierpiących zwłoki. Normalna konferencja — ankietna odbędzie się za dwa miesiące.

Na konferencji wstępnej omówiono sprawy przydziału schronisk, ruchu turystycznego w pasie przygranicznym oraz sprawy bezpieczeństwa. Stwierdzono, że zorganizowanie normalnego ruchu turystycznego w górach, dokonanie racjonalnego przydziału domów wypoczynkowych i schronisk napotyka na liczne trudności, którym nie sposób od razu zaradzić. Uchwalono ogólne w tej sprawie wytyczne.

Zarząd Główny P.T.K. na powyższej konferencji reprezentowali pp. V. Prezes J. Kołodziejczyk oraz p. St. Gabryszewski.

### Przypomnienie dla Oddziałów P.T.K.

Przypominamy Zarządom Oddziałów P.T.K., że przy ustalaniu składki członkowskiej należy przewidzieć kwotę 30 zł kwartalnie na rzecz Zarządu Głównego (od każdego członka). W kwocie tej mieści się składka z tytułu par. 12 Statutu, prenumerata ulgowa Ziemi oraz Biuletynu P.T.K., wreszcie składka na rzecz Ligi Ochrony Przyrody. Składka w tej wysokości obowiązuje od dnia 1 czerwca 1946 roku.

Poza tą opłatą Zarząd Oddziału winien przewidzieć składkę na własne cele organizacyjne. Szczegóły w tej sprawie zawarte są w Biuletynie Nr. 3 (Maj 1946).

W najbliższym czasie Zarząd Główny przystąpi do ściągania tych składek.

Jeden egzemplarz każdego numeru Biuletynu winien być przechowywany w aktach Oddziału. Materiał zawarty w Biuletynie należy traktować jako okólnik Zarządu Głównego. Najważniejsze sprawy, ujęte w Biuletynie, winny być omawiane na posiedzeniach Zarządu Oddziału.

Oddziały, które pragną, aby Ziemia była wysyłana indywidualnie do każdego członka, winny nadesłać do administracji Ziemi aktualne adresy członków. W miarę pozyskiwania nowych członków adresy te winny być uzupełniane.

### Ekipy fotograficzne P.T.K. pracują.

W dniu 1 lipca r.b. wyruszyły w teren 3 ekipy fotograficzne P.T.K. celem obfotografowania najważniejszych obiektów krajoznawczo-turystycznych Ziemi Odzyskanych.

Mazury i Wybrzeże opracowuje prof. Jan Bułhak, Dolny Śląsk p. Edward Falkowski, Ziemię Lubuską i południową część województw pomorskich p. Bolesław Malmurowicz.

Wynik objazdu przewidywany jest na około 1000 zdjęć, które wraz z negatywami przejdą do archiwum fotograficznego P.T.K.

Impreza powyższa jest finansowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Komunikacji i Ministerstwo Informacji i Propagandy.

Uzyskane zdjęcia pozwolą na zorganizowanie i uruchomienie wystawy objazdowej P.T.K. pod nazwą: Nasze Ziemie Odzyskane w fotografii.

Z archiwum fotograficznego P.T.K. będą mogły korzystać wszelkie wydawnictwa na ustalonych warunkach.

Podając powyższe do wiadomości, Zarząd Główny P.T.K. przypomina, iż obowiązkiem każdego Oddziału P.T.K. jest prowadzenie Zbiorów Fotograficznych własnego regionu. Region winien być starannie obfotografowany, odbitki wraz z negatywami winny być skatalogowane, uporządkowane i dostępne dla instytucji i osób zainteresowanych. Jedna odbitka o wymiarach 13 na 18 na błyszczącym papierze winna być wykonana dla archiwum Zarządu Głównego. Każda odbitka na odwrocie winna być oznaczona w sposób następujący: Data zdjęcia, imię i nazwisko autora, nazwa miejscowości, nazwa obiektu.

Za dostarczone zdjęcia Oddziały otrzymują zwrot kosztów.

### **Obóz krajoznawczy młodzieży.**

Krakowska Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej przy współudziale Zarządu Głównego P.T.K. organizuje w okresie od 15 do 30 lipca 1946 roku obóz krajoznawczy młodzieży szkolnej P.T.K. w Górce Św. Anny powiat Strzelce na Śląsku. Obóz obejmuje 40 uczestników. Kierownictwo obozu spoczywa w rękach p. Zofii Domaniewskiej z Krakowa.

Młodzież w czasie obozu zapozna się z licznymi zagadnieniami z zakresu krajoznawstwa, zetknie się z miejscową ludnością, przeprowadzi liczne ankiety i badania, odbędzie szereg wycieczek.

Komisja Krakowska, pragnąc przyczynić się do ułatwienia wzmoczonego ruchu wycieczkowego młodzieży, urządziła w Krakowie noclegi dla wycieczkowiczów, mieszczące się w szkole przy ul. Piłsudskiego 38 w Krakowie.

W okresie ferii w sprawach Komisji Kół Krajozn. Młodzieży należy się zwracać do p. Marceja Heleny, Kraków ul. Pierackiego 27 m. 1.

### **Kurs krajoznawczy P.T.K.**

Ministerstwo Oświaty zleciło Zarządowi Głównemu P.T.K. zorganizowanie kursu dla instruktorów ruchu wycieczkowego. Kurs odbędzie się w rejonie Jeleniej Góry, trwać będzie od 5 do 17 sierpnia r.b.

W programie kursu przewidziano wykłady z zakresu metodyki wycieczek dla dorosłych oraz młodzieży szkolnej, zagadnienia sztuki, ludoznawstwa. Prelegentami będą wybitni fachowcy. Zarówno nauka na kursie, jak i utrzymanie są bezpłatne. Kurs odbędzie szereg wycieczek. Odpowiednich kandydatów na kurs zgłaszają kuratoria szkolne z całej Polski. Ew. dalsze zgłoszenia osób, które zobowiążą się do pracy w zakresie organizowania ruchu krajoznawczego, turystycznego, należy skierowywać pod adresem Zarządu Głównego P.T.K., Warszawa, ul. Wiadok 10, parter.

### **W sprawie wycieczek do Biskupina.**

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego informuje:

W Biskupinie prace postępują dość szybko, zrekonstruowa-

no tamtejsze muzeum, odbudowano budynki gospodarcze, odkryto już znaczną część przedhistorycznej osady. Najważniejszą część osady jest jeszcze jednak zakryta. Wycieczki do Biskupina winny przyjeżdżać dopiero po 15 lipca. Szkoła powszechna w Biskupinie może zapewnić noclegi na siennikach dla 30 osób. Komunikacja z Biskupinem od 1 lipca znacznie udogodniona dzięki uruchomieniu autobusów P.K.S. na linii Gniezno — Znin. Rozkład jazdy dostosowany do rozkładu jazdy pociągów na linii Poznań — Gniezno.

Nadto dla większych wycieczek Znińska Kolej Powiatowa gotowa jest podstawić specjalny pociąg wąskotorowy na miejsce wykopalisk. Zgłoszenia w tej sprawie należy kierować do Dyrekcji Znińskiej Kolei Powiatowej w Zninie.

### **Oddział P.T.K. w Świeciu nad Wisłą.**

Z inicjatywy prof. Seweryna Zielińskiego powstaje w Świeciu nad Wisłą Oddział P.T.K. W skład Zarządu wchodzi: mgr. Jan Zurek, prof. Zbigniew Will, prof. S. Zieliński, burmistrz Walenty Stanek, Bernard Tuszyński, insp. Leszczyński, insp. Grawżan.

Tymczasowy adres Oddziału: S. Zieliński, Świecie nad Wisłą, Państw. Gimnazjum i Liceum.

### **Więści z Poznania.**

W czasie od 13 do 21 maja b.r. Oddział P.T.K. w Poznaniu zorganizował kurs przewodników wycieczkowych. Poza częścią teoretyczną kursu, na którą składały się wykłady w liczbie 24 godzin, urządzono 4 wycieczki po mieście z praktycznym pokazem i ćwiczeniami. Na kurs uczęszczało 36 uczestników do egzaminu zgłosiło się 22. Kurs wizytował wizytator Ministerstwa Oświaty p. Józef Jakubowski, który do uczestników kursu wygłosił serdeczne przemówienie. Do zorganizowania kursu przez Oddział P.T.K. przyczynił się finansowo miejscowy Zarząd Miejski oraz Kuratorium.

### **Oddział P. T. K. w Szamotułach.**

Oddział P.T.K. w Szamotułach wznowił swą działalność. Oddział zorganizował już wycieczki miejscowe, przyjmuje wycieczki zamiejscowe. Zorganizował również występ młodzieży szamotulskiej w strojach regionalnych z pokazem tańców szamotulskich w Poznaniu z okazji przyjazdu baletu rosyjskiego prof. Moisiejewa.

### **Oddział P.T.K. w Starogrodzie.**

Z inicjatywy p. Bogdana Matczyńskiego zorganizowany został w Starogrodzie (Pomorze Szczecińskie) Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Na czele Oddziału stanął Zarząd w składzie następującym: Prezes: Eugeniusz Górecki, skarbnik Henryk Niewiadomski, sekretarz Stanisław Nociń, zastępcy: Bogdan Matczyński, Piotr Radzikowski.

Tymczasowy adres Oddziału: Starogród nad Iną, Dom Kultury, ul. Wandy Wasilewskiej 18.

Już w początkach swej działalności Zarząd Oddziału przy wydatnym poparciu kierownika Domu Kultury p. P. Rogoży zorganizował wieczór krajoznawczy, literacki, w czasie którego p. E. Górecki wystąpił z recytacją wierszy Broniewskiego, Słonimskiego, Piotrowskiego i własnych. Wieczór spotkał się z dużym zainteresowaniem i poparciem miejscowego społeczeństwa.

Zarząd zamierza przystąpić do wydania serii pocztówek krajoznawczych z widokami pięknych zabytków Starogrodu, umieścić w kilku punktach miasta gablotki propagandowe P. T. K., zorganizować wycieczki itp.

## Oddział P.T.K. w Słupsku.

W uzupełnieniu wiadomości, podanej w Biuletynie Nr. 4 podajemy niniejszym skład Zarządu Oddziału P.T.K. w Słupsku (Pomorze Zachodnie).

Prezes — rejent Trybalski Zbigniew,  
V. Prezes — prok. Wilemborek Jan,  
Członek Zarządu — inż. Bukowski Witold,  
Skarbnik — mgr. Marholis Michał,  
Sekretarz — E. Łada, Cybulski.

## Oddział P. T. K. Sobótce

W dniu 6 lipca 1946 roku, w sali Magistratu odbyło się zebranie organizacyjne nowego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Sobótce, pow. Wrocław. Na zebranie przybyło z górą 20 osób spośród miejscowych działaczy społecznych.

Na zebraniu ustalono plan pracy, przewidujący gromadzenie materiałów związanych z historią i zabytkami Sobótki, stwierdzenie stanu miejscowego muzeum, ew. przejęcia tego muzeum pod własny zarząd, przygotowanie przewodnika po mieście i okolicach, wydanie mapy turystycznej.

Obecny na zebraniu przedstawiciel Min. Komunikacji p. nacz. Ryszard Betke wskazał w pięknym przemówieniu na znakomite warunki, jakie ma przed sobą nowo powstały Oddział P.T.K. w Sobótce.

W skład Zarządu Oddziału weszli: inż. Gustaw Rzeszowski — prezes, kier. Gerard Kaczmarek — zost. prezesa, Henryk Ostalowski — sekretarz, Brattig Stanisław — skarbnik, mgr. Szwindt Henryk — instr. turystyczny.

Adres Oddziału: Kierownik Szkoły Powsz. ob. Gerard Kaczmarek w Sobótce, pow. Wrocławski.

## Prace Oddziału Kujawskiego.

W okresie przed feriami Zarząd Oddziału P.T.K. w Włocławku zorganizował cykl wykładów, wygłoszonych przez zaproszonych z Uniwersytetu Toruńskiego profesorów. Tematami wykładów były: Wisła w dziejach Polski, Kultura ludowa jako przedmiot badań naukowych, Przeszłość ziemi, metody jej badania. Frekwencja na każdym odczycie wahała się około 100 osób, mimo, że wykłady prowadzone były w porze letniej.

Zarząd Oddziału zorganizował kurs informacyjny dla przewodników po Włocławku. Obejmował on następujące wykłady: Kujawy i historia Włocławka — Z. Arentowicz, Zabytki Włocławka — H. Królikowska, Osobliwości Włocławka — W. Gaszczyński, Szkolnictwo — A. Stefaniak, Sport w Włocławku — por. Fałęczykowski. Na kurs zaproszono delegatów gimnazjów i organizacji młodzieżowych. Zgłosiło się na kurs 11 osób.

Obecnie przygotowuje się do druku krótki przewodnik po mieście. Tekst przewodnika opracowuje p. Z. Arentowicz. Projektuje się 20 stron druku i 6 ilustracji, oraz kilka ogłoszeń reklamowych, które pokryją część kosztów wydawnictwa. Oddział liczy obecnie 35 członków. Rozwój Oddziału uzależniony jest od uzyskania i odremontowania całego Gmachu P.T.K., który dotąd zajęty jest jeszcze przez Radę Związków Zawodowych. Kilka ubikacji, które udało się Oddziałowi w gmachu własnym uzyskać, nie rozwiązuje sprawy należytego rozmieszczenia muzeum Ziemi Kujawskiej, odpowiedniego wykorzystania sali odczytowej, nie mówiąc o potrzebach życia ogólnie organizacyjnego.

## Konferencja w Działdowie.

W dniach od 13 do 17 lipca odbywał się w Działdowie zjazd b. wychowanków Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Działdowie.

Zjazd po za zagadnieniami organizacyjnymi odbył wycieczki na pola Grunwaldu, do mauzoleum Tannenberg, zwiedził Olsztyn, Szczytno, Pasym, gdzie młodzież Mazurskiego Uniwersytetu Ludowego powitała przybyłych piękną wieczornicą mazurską.

Punktem kulminacyjnym zjazdu była ogólna, społeczna konferencja w sprawach mazurskich. Na konferencję powyższą przybyło około 70 osób, reprezentujących władze państwowe, samorządowe, oświatowe, stronnictwa polityczne, organizacje społeczne oraz nauczycielstwo.

Referat postawowy o zagadnieniach regionalnych z punktu widzenia potrzeb Ziemi Mazurskiej i Warmińskiej wygłosił przedstawiciel Zarządu Głównego P.T.K. Kazimierz Staszewski. Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja, która podkreśliła potrzebę podchodzenia do Mazurów na płaszczyźnie wychowawczej. Referat p. Sukiert Biedrawiny przedstawił w historycznym ujęciu sprawę polskości ziemi Mazurskiej i Warmińskiej. Referat burmistrza miasta ob. Pszennego wskazał na praktyczne środki; jakich użyć należy w podchodzeniu do rozwiązania sprawy pozyskania Mazurów dla polskości. Cenne uwagi działacza ziemi Mazurskiej ks. pastora Łodwicha, ożywiona dyskusja uzupełniły referaty, które znalazły ciekawą ilustrację w zorganizowanej równocześnie wystawie mazurskiej. Oddział Działdowski P.T.K. zamierza podjąć wydawnictwo periodyku pt. Zawkrze. Periodyk ma być poświęcony sprawom, omawianym na jeździe.

## Kącik Warszawski.

Koło przewodników

Po zakończeniu Kursu Przewodników po Warszawie, kursanci zapisali się na członków Oddziału i utworzyli Koło Przewodników.

Koło będzie miało na celu, uzupełnienie wykształcenia fachowego przewodników, oprowadzanie wycieczek i zbieranie materiałów poświęconych dawnej i nowej Warszawie.

Koło Prelegentów.

Zarząd Oddziału Warszawskiego powierzył p. prof. Woydno zorganizowanie Koła prelegentów, którzyby mogli zaspokoić potrzeby nie tylko Oddziału Warszawskiego w zakresie odczytów krajoznawczych itp. ale i Oddziałów prowincjonalnych, a także innych organizacji społecznych.

Wycieczki!

Komisja Turystyczna Oddziału Warszawskiego zwraca uwagę członków Oddziału, że co niedziela i święta odbywają się wycieczki — głównie w okolice Warszawy — dostępne nie tylko dla członków ale i dla gości. Komisja Turystyczna prosi przy tej okazji członków o popularyzowanie wycieczek wśród społeczeństwa warszawskiego. W tym miesiącu nie zdołano przed wydaniem Biuletynu ułożyć programu na miesiąc sierpień. Niemniej wycieczki odbywać się będą w każdą niedzielę i święta i jak zwykle ogłaszane będą we wszystkich dziennikach warszawskich w końcu każdego tygodnia.

Odczyty.

Na jesieni będą otrzymywali członkowie Oddziału okólniki z kalendarzykiem wycieczek i odczytów, gdyż pragniemy wrócić do pewnych tradycji przedwojennych w dziedzinie krzewienia znajomości kraju i w tej formie również.